

ONDRUSKA

Ruuskanen-Ruuska sukuseuran
sukuviesti no 12
15.11.2010

Sivut 2-3

Sukukokouksen avauspuhe Ikaalisten kylpylässä

Hyvät sukuseuralaiset, tervetuloa Ikaalisiin ja Ikaalisten kylpylään. Olemme kokoontuneet toiseen, sukuseuramme perustamisen jälkeiseen sukukokoukseen. Sukukokous on tärkeimpiä linkkejä keskinäisissä tapaamisissa suurimmalla osalla sukuseuralaisista. Sukukokous ohjaa ja antaa suuntaviivat valitsemalleen hallitukselle seuraavan kahden vuoden ajaksi.

Sukuseuramme on vuosilla mitattuna nuori. Perustamishetkestä, Rantasalmella 12.8.2006 ajateltuna olemme reilua viikkoa vaille neljä vuotta. Ihmisiällä mitattuna ei vielä siis esikouluikässäkään. Nuoruudesta huolimatta sukuseura on mielestäni saanut paljon aikaiseksi. Ensimmäisen hallituksen tärkein näkyvä saavutus oli oma vaakuna. Vaakuna symboloi sukumme menneisyyttä, siirtymistä Karjalan kannasta pitkin nykyisen Suomen alueella olevien entisten erämaiden asuttamiseen, unohtamatta sotilaallista menneisyyttäkään. Vaakunatoimikunnan puheenjohtaja oli sukuseuramme ensimmäinen puheenjohtaja Pirkko Ruuskanen-Parrukoski.

Edellinen, Nilsissä pidetty sukukokous antoi hallitukselle tehtäväksi julkaista sukukirja seuraavassa sukukokouksessa Ikaalisissa. Nilsissä annettu tehtävä on täytetty, kirja julkaistaan virallisesti muutaman tunnin kuluttua. Nurmijärven Rajamäessä asuvan Markku Juhani Ruuskasen

pitkäaikainen sukututkimustyö saa tällä tavalla eräänlaisen päätepisteen. Sukututkimustyö kuitenkin jatkuu, hyvästä harrastuksesta hän ei pääse erilleen vielä pitkään aikaan. Uskon monien jäävän mielenkiinnolla odottamaan jatkoa kirjasta muun muassa löytyvään tietoon muutamien sukumme jäsenten kohtaloista Hitlerin aikaisen Saksan leireillä. Markku, koko sukuseuran puolesta lausun Sinulle suuret kiitokset pitkäaikaisesta sukututkimustyöstä, työstäsi hallituksessa, kirjatoimikunnassa ja kaikesta siitä mitä Ruuskanen-Ruuska sukuseuran hyväksi olet tehnyt.

Kirjan saaminen painokuntoiseen muotoon talkootyöllä oli myös ponnistus. Anja Gustafsson, omienkin kirjojen kirjoittaja, on tässä työssä kantanut päävastuun kirjatoimikunnan ja hallituksen kanssa yhteistyössä. Koko sukuseuran puolesta kiitän Anjaa arvokkaasta, uurastusta, puurtamista ja tutkijan tarkkuutta vaativasta työstäsi sukuseurassa, hallituksessa ja kirjatoimikunnassa. Kiitos Lea Kokolle työstäsi sukuseurassa, hallituksessa ja kirjatoimikunnassa. Kävit muun muassa Pietarissa pari kertaa etsimässä Ruuskasten ja Ruuskien sukujuuria. Kiitän sukuseuran hallitusta työstä sukuseuran hyväksi ja muun muassa suuntaviivojen antamisesta kirjatoimikunnalle sukukirjaprojektin eteenpäin viemisessä.

Kirjan työstäminen julkaistavaan kuntoon oli taloudellisesti sellainen ponnistus, että monta tärkeää asiaa oli siirrettävä, mainitakseni esimerkkeinä muun muassa oman viirin ja postimerkin. Näissä ja monissa muissa asioissa on työsarkaa tulevalle ja tuleville hallituksille.

Hyvät sukuseuralaiset, hyvät naiset ja herrat hyvät nuoret ja lapset, tervetuloa sukukokoukseen. Pidetään keskusteleva, hyviä päätöksiä tekevä kokous. Annetaan töitä kohta valittavalle seuraavalle hallitukselle.

Näillä tervetuliaissanoilla julistan sukukokouksen avatuksi.

Ikaalisten sukukokouksessa 31.7.2010 Asko Ruuskanen

Lehtemme uudistuu

Sukuseuramme lehti saa uutta ilmettä, sillä kansi uudistetaan kokonaisuudessaan lehden nimeä myöten. Siilinjärven Kuuslahdessa, Rannan Asikkalan pellolla kasvavasta rauhoitetusta ns. riihipetäjistä tulee sukuseuramme tunnus. Miksi lehdelle nimi "Ondruska"? Mitä Ondruska tarkoittaa, tästä sukututkija Markku Ruuskasen selostus toisaalla.

Lehdelle valittiin kolmihenkinen toimitusneuvosto. He tulevat pääasiallisesti vastaamaan sisällöstä seuraavasta lehdestä alkaen. Kustannusten säästämiseksi toivomme sellaisten henkilöiden iloittavan halunsa, joille riittää pelkästään sähköpostilla lähetettävä lehti. Nettiversionahan lehti on ollut luettavissa kotisivulla jo sukuseuran perustamisesta alkaen.

Kotisivun ylläpitäjä vaihtuu

Markku Ruuskanen Espoosta on hoitanut sukuseuran kotisivua perustamisesta alkaen tänne saakka. Oman elämäntilanteensa takia, niin kuin hän itse asian ilmaisi, haluaa luopua tässä vaiheessa tehtävästä. Kotisivujen hoitaminen sai jatkajan "omasta perhepiiristä", sillä Viinijärvellä omaa mainostoimistoa pyörittävä Matti Ruuska valittiin edellisessä hallituksen kokouksessa tehtävään ja suostumuksensa mukaisesti ryhtyy Markun työn jatkajaksi.

Kiitän sukuseuran puolesta Espoon Markku Ruuskasta tähänastisesta työstä ja toivotan Matti Ruuskan samalla tervetulleeksi sukuseuratyöhön nettisivujen päivittäjänä mukaan. Hyvät lukijat,

käykää tutkimassa kotisivua, sieltä löytyvät muun muassa kaikki seuramme julkaisemat aikaisemmatkin lehdet, sukutauluista löytyy mielenkiintoista luettavaa aina. Varmaankin jo tämän vuoden puolella Matti ehtii päivittämään kaikki kotisivulta löytyvät sukutaulut. Kotisivun osoite on: <http://suku.1g.fi/>

Sukukirja

Sukukirjaa on kaupattu ennakkosuunnitelmien mukainen määrä, ehkä vähän paremminkin. Kakkososaa on jäljellä enää reilut parikymmentä kappaletta. Ostakaapa loput pois, niin pääsemme siltä osin harkitsemaan lisäpainoksen tilaamista.

Hallitus toteutti tässä vaiheessa aikaisemmin tehdyn päätöksen kirjojen hinnan korottamisesta kymmenellä eurolla. Kirjojen uudet hinnat ovat: I ja III osat 65 euroa, I ja II osat 70 euroa ja I, II ja III osat 90 euroa. Hintoihin lisätään postitse pyydettyä 10 – 13 euron postimaksu.

Muita hallituksen päätöksiä

Keskusteltiin omasta postimerkistä, millä aikavälillä se julkaistaan ja miten järjestetään myynti. Asia on selvittelyjen alla.

Isännän viiristä teimme periaatepäätöksen, että se olisi sukuseuralaisten ostettavissa seuraavassa sukukokouksessa vuonna 2012. Sukuseuran oman adressin painatuskustannuksia ja hintaa selvitetään.

Sukututkija Markun töitä säästääksemme, jäsenrekisterin työt siirtyvät Marita Nygrénin hoidettavaksi. Laulun tekijää etsitään jälleen, toivotaan tällä kertaa edellistä parempaa lopputulosta.

Asko Ruuskanen, Viljelijäntie 16, 70260, Kuopio. Puh. 0500 759250, asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi

Sivut 4-9 on poistettu sähköisestä versiosta asianosaisten pyynnöstä.

Sivu 10

Hei, olenko minäkin Ruuskanen?

Ruuskas-suvussa on hyvä olla. Näin varmaan totesi moni Ruuskasten ja Ruuskien sukujuhlissa 150 sukulaisen ympäröimänä heinä-elokuun vaihteessa. Juhlilla oli mahtavat puitteet Kyrösjärven rannalla Ikaalisten kylpylän auditoriossa. Juhla oli oiva paikka kehittää suvunjäsenten välistä vuorovaikutusta ja luoda uusia tuttavuuksia.

Sukukokouksessa saimme käsiimme uunituoreen kirjan suvustamme. Sukutaulut tuovat silmiemme eteen lukemattomat määrät nimiä ja numeroita. Vaikka itseämme ja lähisukuamme koskevat tiedot käsittävätkin kirjasta ehkä vain muutaman sivun, sukutaulutkin ilmentävät järjestyksellään historian sanomaa ja ihmiselämän kohtaloita - avaa ne sitten miltä kohtaa tahansa. Päivämääriä, ammatteja, kuolinsyitä, ym. tietoja tarkkailemalla voi aavistaa ripauksen siitä, mitä sukumme esi-isät perheineen ovat kokeneet menneinä vuosisatoina. Ne antavat konkreettista tietoa sukuumme kuuluneista ihmisistä, heidän puolisoistaan, lapsistaan ym. On ollut tuskaa, kun lapsi kuolee muutaman päivän ikäisenä tai kun perheenjäseniä kuolee toinen toisensa jälkeen lyhyen ajan sisällä, on sairautta, nälkää, sotaa, onpa joku murhattukin... Mutta löytyy sieltä myös menestystarinoita. Joku on onnistunut elämässään toisia paremmin, saanut rikkautta, arvostetun aseman ja toisten kunnioituksen, joku taas on omalla työllään ja toiminnallaan saanut hankittua omaisuutta jaettavaksi myös jälkipolville.

Kirjan tekstiosa kertoo lähemmin sukuhaarojen vaiheista ja asuinpaikoista poimien tapahtumia myös yksittäisten henkilöiden elämästä ja on kiinnostavaa huomata, miten eri aikakausina samat asiat ovat olleet ihmisille tärkeitä. Perhe on aina ollut rakas. Se on ollut voimanlähde ja lohduttaja

sekä turva vaikeina aikoina, mutta joskus se on voinut olla myös rasite, jossa on haasteita riittänyt.

Sukujuhlat kuten sen virallinenkin osuus – sukkokous - sujuivat leppoisissa merkeissä. Yhtenä myönteisen ja jopa hauskan ilmapiirin luojista mainittakoon Asko Ruuskanen Kuopion seudulta, joka savolaisella temperamentilla ja lupsakkuudella toi mukavaa piristystä tilaisuuteen. Hänellä oli tarjota läpytyksen aiheita ja jos ei niin ollut, läpytettiin itsellemme. Nyt toki olisi aika läpyttää myös Askolle, joka on antanut suurenmoisen panoksen sukuseuralle ja tämänkin juhlan onnistumiselle! Kokouksen nuorin osanottaja oli neljän kuukauden ikäinen. Läpytykset myös hänelle ja hänen perheelleen!

Koin sukujuhlan kesäni kohokohtana. Jo matkalla Ikaalisiin mieleni virittyi juhlatunnelmaan. Pirkanmaan rehevässä luonnossa ajellessamme kauniina perjantaipäivänä mieheni serkku soitti ja kertoi, että meitä odotetaan jo, vaikka oli vasta iltapäivä ja hallituksen kokouskin alkoi vasta illansuussa. Tunsimme olevamme odotettuja vieraita koko juhlien ajan: oli veneretkiä niin Kyrösjärvellä kuin Näsijärven aalloillakin sekä mukavaa seurustelua ja yhdessäoloa serkkujen parissa. Vaikka tapasin nämä sukulaiset nyt ensimmäisen kerran, tuntui kuin olisimme aina tunteneet toisemme. Kiitokset heille vielä kerran!

Sukukokouksen lisäksi sukujuhliin sisältyi mm. teatteria, vapaata seurustelua, tanssahtelua parketilla ja tutustumista Ikaalisten kaupunkiin sekä uimista ja saunomista kylpylän tiloissa.

Sivu 11

Sunnuntaiamuna oli sepeleen lasku sankarihaudalla ja jumalanpalvelus Ikaalisten kauniissa, valoisassa ulkoapäin keltaiseksi maalatussa puukirkossa. Sukujuhlamme otettiin huomioon jumalanpalveluksen toimittamisessa siten, että Raamatun tekstien lukijat ja kolehdinkantajat olivat omasta joukostamme. Myös saarnan piti Ruuskasten sukuun kuuluva Honkajoen ja Isojoen yhteinen seurakuntapastori Hannu Ruuskanen.

Saarnan aihe oli kesän olosuhteisiin - ainakin näin jälkikäteen katsottuna - mitä osuvin: rikas isäntä, taloudenhoitaja, omaisuus ja kysymys: mikä meille on elämässä arvokkainta: aineellinen vai aineeton? Pastori Hannu Ruuskanen ja moni kuulija voivat varmaan todeta kanssani, että hirmumyrskyt - Asta ennen sukujuhlaa ja Veera sukujuhlan jälkeen – aivan kuin sinetöivät sen saarnan, minkä hän meille tuona sunnuntaiamupäivänä piti. Myrskyt tuhosivat myös Ruuskasuvun omaisuutta. Moni myrsky on kohdannut sukuamme kautta aikain milloin missäkin muodossa.

Kysymys kuitenkin on ja on aina ollut varsinaisesta aarteestamme ja todellisesta rikkaudestamme. Onko se vain metrinmitalla tai jollakin valuutalla mitattavaa vai onko tärkein omaisuutemme jotakin sellaista, jolle ei ole mittausvälinettä: aarre taivaan salongeissa sellaisissa aarekkammioissa, missä mitkään maailman myrskyt eivät voi sitä turmella eivätkä hävittää.

Sukujuhla päättyi eronhalauksiin ja lupauksiin pitää yhteyttä sukulaisiin entistä tiiviimmin. Ainakin minulle jäi tunne, että juhlat olivat lämminhenkiset ja rakentavat. Ne lisäsivät yhteenkuuluvuuden tunnetta ja halua luoda siteitä sinnekin, missä niitä ei vielä ole. Ja kun me kahden vuoden kuluttua jälleen tavataan, on hyvä jatkaa siitä, mihin näillä juhlilla päästiin ja ei kun läpytetään...! ja läpytetään sille, että kuulumme hyvään ja menestyvään sukuun ja että sukujuhlien välilläkin voimme käydä kuin keitaalla virkistymässä toistemme seurassa.

Paluumatkalla toteutimme mieheni serkun vierailukutsun ja poikkesimme kauniiseen, vehreään ja vieraanvaraiseen kotiin Näsijärven rannalla. Siinä iltapäivä ja osa iltaakin vierähti nopeasti. Seurustelun lomassa puhelimeni yhtäkkiä soi ja poikamme kyseli kuulumisia juhlista. Kertomista olisi ollut vaikka kuinka paljon, mutta hämmästelin itsekin, kun kuulin omat sanani: ”Oli niin hyvät juhlat, että minusta alkoi tuntua, että minäkin olen Ruuskanen!”

Liisa Ruuskanen
Järvenpää

Sivu 12-16

Anja Gustafssonin juhlapuhe sukuseuran kokouksessa 31.7.2010

Hyvät sukulaiset, Ruuskaset ja Ruuskat, sukuun syntyneet ja siihen avioituneet. Hyvät naiset ja herrat.

Suku

Jo hyvin pienestä lapsesta asti meillä on käsitys siitä, ketkä ovat meidän lähimmät sukulaisemme. Oman perheen lisäksi opimme pian tuntemaan isovanhemmat, tädit, sedät ja serkut. Sitten kestääkin varsin kauan, ennen kuin tiedostamme kaukaisempia sukulaisia. Tapaamme heitä yleensä vanhojen ihmisten syntymäpäivillä ja hautajaisissa. Eivätkä he sanottavasti kiinnosta lasta tai nuorta. Sitten ikä karttuu ja kiinnostus sukujuurista lisääntyy. Keitä ja mistä olivat esivanhempamme? Mitä he tekivät? Monen kohdalla on käynyt niin, että he jotka olisivat voineet antaa vastauksia näihin kysymyksiin ehtivät poistua tästä elämästä. Jälkeen jääviä kaduttaa, ettei tullut kysyttyä ajoissa.

Kysymys esivanhemmista on samalla kysymys suvusta. Mikä on suku? Nykysuomen sanakirjan määritelmän mukaan suvun muodostavat henkilöt, jotka polveutuvat yhteisestä esivanhemmasta. Yhtä yhteistä esivanhempaa meille Ruuskasille ja Ruuskille ei ole pystytty löytämään. Syy siihen on, että sukumme juuret ulottuvat kauas varhaiseen keskiaikaan, ajalle josta kirjallisia lähteitä ei ole. Sukumme määriteltiin yhteisen sukunimen perusteella. On oletettavaa, että polveudumme Karjalassa eläneestä Andreas-, venäläisittäin Ondruska-nimisestä henkilöstä.

Yksityisen henkilön kannalta Nykysuomen sanakirja määrittelee suvun niiksi henkilöiksi, jotka ovat isän tai äidin puolelta hänen veriheimolaisiaan.

Veriheimolaisiaan. Nykyaikana määritelmä kuulostaa ehkä jo vanhahtavalta, mutta siihen sisältyy oikeastaan hyvinkin vahva kytkenä nykyaikaan. Veren DNA:n perusteella sukulaisuus pystytään kiistattomasti todistamaan, jos se on tarpeen. DNA-tutkimukset ovatkin sukututkimuksen uusinta, mutta vielä harvinaista aluetta.

Sanakirjan veriheimolaisuusmääritelmässä ovat mukana sekä isä että äiti. Jokainen meistä kuuluu moneen sukuun, joista lähimmät ovat isän ja äidin suvut. Isäni kautta minä kuulun Ruuskasen sukuun, isäni äidin puolelta Karppisiin, äitini äidin puolelta Koposiin. Mutta äitini isän suvun mummoni piti salaisuutenaan hautaan asti. Äitini syntyi aviottomana. Kun lapsena kyselimme mummolta, mitä äidin isälle tapahtui, hän sanoi tämän hukkuneen ”juhannuksen aikaisiin jäihin”.

Sellaista se oli siihen aikaan. Kaikki nämä suvut ovat savolaisia sukuja ja savolainen oli suvultaan myös mummoni aviomies, joka oli rakas ukkimme verisiteen puuttumisesta huolimatta. Sukulaisuus on siis mitä suurimmassa määrin myös tunneasia.

Tiedän olevani savolainen sukujuuriltani niin pitkälti kuin asiakirjat pystyvät kertomaan. Suomalaiset asiakirjat pystyvät kertomaan, joskin paikoitellen esiintyy aukkoja, meistä suomalaisista 1600-luvun lopulta alkaen. Joitakin yksittäisiä sukutietoja on tosin jo 1500-luvulta. Juurtemme selvittäminen on helpompaa kuin monissa muissa maissa. Osallistuin kerran työni takia kansainväliseen kokoukseen. Meitä istui kymmenkunta henkilöä samassa päivällispöydässä, eurooppalaisia ja amerikkalaisia. Puhe kääntyi sukujuuriin. Pöytäkumppanieni taustoista löytyi useita kansallisuuksia jo isovanhemmista, mutta hämmästyttävän monelle kaukaisemmat sukujuuret olivat tuntemattomia. Amerikkalainen pöytänaapurini huokaisikin: ”Kukapa sitä tietää, mitä siellä on”. Minä en sanonut mitään, ajattelin vain, että taidan olla seurasta ainoa, jonka tausta on niin selvä ja pitäisikö sanoa yksitoikkoinen.

Juurtensa tunteminen on osa yksilön identiteettiä. Juuri julkaistussa sukukirjassa Seppo Ruuskanen kertoo tästä osuvasti. Hän oli luullut olevansa juuriltaan karjalainen, kunnes tutustuminen sukutauluihin osoitti, että hän kuuluukin savolaiseen sukuhaaraan, jossa hänen isänsä oli ainoa Karjalassa syntynyt. Ymmärrettävää on hänen hämmennyksensä ja epätietoisuutensa miten pitäisi suhtautua tähän äkilliseen muutokseen karjalaisesta savolaiseksi. Toivottavasti kuitenkin tietoisuus samaan sukuun kuulumisesta edelleen helpottaa identiteetin muutoksessa.

Sukututkimus

Tänä vuonna on juhlistettu suomalaisen sukututkimuksen alkamisesta kuluneita 350 vuotta. Säätytalolla pidetyssä juhlassa oli puhujina arvovaltaisia henkilöitä. Sukututkijan näkökulmasta puhui entinen pääministeri Paavo Lipponen. Hän kertoi mm. saaneensa kuulla sukuaan tutkineelta sukututkijalta, että suvun juuret ulottuvat Eurooppaan, aina Ranskan muinaisiin kuninkaisiin Kaarle Suureen ja Kaarle Martelliin sekä Ruotsin Birger Jaarliin asti. Kun hän oli selostanut tätä isälleen, oli tämä tokaissut: ”Milloin pääsette Jeesukseen?” Orvo Lipposen tokaisun sävyssä saattaa kuulla epäuskoa noin pitkiiin ja kauas ulottuviin juuriin, ainakin asiakirjoin todistettuihin juuriin. Täysin mahdotonta se ei liene, mutta äärimmäisen harvinaista.

Tunnettua on, että varsinkin aikaisempina aikoina sukututkimuksen avulla toivottiin suvusta löytyvän mahtimiehiä ja arvohenkilöitä. Sukututkimuksessa painopiste oli kauan ns. sivistyssuvuissa ja aatelissa, kunnes 1960-luvun radikaalistunut nuori sukupolvi leimasi koko sukututkimuksen naurettavaksi ja vanhanaikaiseksi. Kansan keskuudessa oli kyllä kauan osattu nauraa suvullaan kerskuneille. Siitä todistavat mm. sananparret. Esimerkiksi näin: ”Herrasukuahan sitä oon minäkin ku isävainajan mökki oli pappilan aidan takana”.

Viime vuosikymmeninä on alettu pitää arvossa sukututkimusta sinänsä. Yksilön omien juurien tuntemus on tärkeää. Sukututkimusta halutaan tehdä riippumatta siitä onko suku lähtöisin talosta, torpasta, kirkon köyhästä tai patruunasta.

Millaiset ovat meidän, Ruuskasten ja Ruuskien juuret? Tänään julkaistava sukukirja antaa siihen kysymykseen monta vastausta.

Alkujuuremme ovat Karjalassa, oletettavasti Kannaksella. 1100-luvulla Karjalasta suuntautui asutusvirta nykyisen Suomen alueelle. Osa muuttajista asettui Etelä-Savoon, mistä vuosisatojen kuluessa lähti uudisasukkaita entisille eräalueilleen Pohjois-Savoon nykyisen Rantasalmen tienoille. Näiden muuttajien joukossa on ollut myös esi-isiamme. Osa heistä siirtyi lännemmäksi Hämeen pohjoisosiin. Ja tiedetään, että 1500-luvulla Rantasalmelta lähti muutama Ruuskanen uusille asutusseuduille Tavinsalmeen nykyisen Kuopion seudulle. Hämeestä esi-isiamme siirtyi Keski-Suomeen ja edelleen Pohjanmaalle ja Satakuntaan, missä heidän sukunimensä usein säilyi lyhyessä muodossaan Ruuskana. Karjala, Savo, Häme ja Keski-Suomi ovat siis sukumme kanta-alueet. Myöhemmin näiltä asuinsijoilta esi-isiamme muutti laajemmalle Suomeen. Ja vihdoinkin sotien jälkeen kaikkialle Suomeen ja ulkomaillekin.

Sukukirjan ensimmäisen osan kannen alaotsikko kertoo myös juuristamme. Me polveudumme erämaiden asuttajista, joiden toimeentulon lähde oli kaski. Itäisen Suomen laajat ja sankat metsät tarjosivat kaskiviljelylle hyvät mahdollisuudet. Niin hyvät, että pysyvään peltoviljelyyn siirryttiin selvästi läntistä Suomea myöhemmin. Metsä antoi muullakin tavalla elantoa, riistaa ja lukuisat metsien ympäröivät järvet kalaa. Tätä metsien tärkeyttä suvullemme kuvastavat sukuvaakunassa esiintyvät kävyt. Vaakunassa olevat miekat puolestaan viittaavat niihin esi-isiiimme, jotka palvelivat vuosisatojen kuluessa kruunua sotilaina. Ratsu- ja ruotusotilaista on polveutunut usea sukuhaara.

Juhlapuheen pitäjä Anja Gustafsson

Varhaisimmista esi-isistämme tiedämme vain asuinseudut, elinkeinot ja sukunimen. Mutta jo 1500-luvulta on olemassa asiakirjoja, joissa sukuumme kuuluneita henkilöitä esiintyy yksilöinä, etunimellä sukunimen lisäksi yksilöitynä. He olivat pääasiassa kruunun ja kirkon verottamia talollisia. Sitten 1600-luvun lopulla seurakunnat velvoitettiin pitämään kirjaa seurakuntalaisten syntymistä ja kuolemista sekä ehtoollisella käynneistä. Näissä asiakirjoissa tulevat historian piiriin myös maata omistamaton väestö, piijat ja rengit sekä naiset ja lapset. Ne asiakirjat ovat mahdollistaneet muidenkin kuin yhteiskunnan ylimmän kerroksen sukujen tutkimisen ja

sukutaulujen laatimisen.

Sukukirja

Nyt julkaistavan sukukirjan tärkeimmät osat ovat ehdottomasti sukutaulut. Ne sisältyvät, kuten huomaatte, kirjan osiin II ja III. Niiden yli 3000:een sukutauluun sisältyy tiedot lähes 20 000:sta henkilöstä. Näin valtavan aineiston saaminen julkaistuksi sukukirjaksi vain neljä vuotta sukuseuran perustamisen jälkeen, on käsittääkseni hyvin harvinaista. Sen on tehnyt mahdolliseksi Markku Ruuskasen yli 30 vuotta jatkunut sukututkimusharrastus ja sukutietojen tallennus. Markku puhuu omassa osuudessaan tarkemmin sukutauluista ja niihin liittyvistä asioista. Minä käsitelen tässä lopuksi kirjan ensimmäistä osaa, jossa on kerrottu mm. elämäkertoja ja tarinoita.

Paitsi henkilötietoja meitä kiinnostaa esivanhempiemme elämä ja kohtalo. Suvuissa kerrotaan monia tarinoita. Laulaja Veikko Lavi, muistaakseni se oli hän, sanoi jossakin haastattelussa että jokainen ihminen on laulun arvoinen. Hän taisi tehdä sen nimisen laulunkin. Jokaisella ihmisellä on oma historiansa, oma tarinansa, hän on tarinan arvoinen. Tarinoita on siis yhtä paljon kuin on ihmisiä. Voisi ajatella, että sukukirjan laatijalla on runsauden pula, kun hän haluaa elävöittää suvun tarinaa yksilöiden tarinoilla. Näin onnellisesti ei asia tällä kertaa ollut. Sukukirjan tekemiseen sukukirjatoimikunnan ensimmäisestä kokouksesta käsikirjan lähettämiseen kirjapainoon jäi aikaa puolitoista vuotta. Jos aikaa olisi ollut runsaasti, olisi ollut mahdollista tehdä lisää haastatteluja ja kerätä uutta aineistoa arkistoista. Mielenkiintoisia asioita olisi saatu varmaankin esille esimerkiksi vanhoista käräjäoikeuksien pöytäkirjoista. Nyt tyydyimme siihen aineistoon, joka oli saatavilla. Osa tarinoista on julkaistu aiemmin sukuseuran lehdessä, osan keräsimme lähipiiristämme.

Tavoitteena oli saada aikaan suvun kertomus, jota elävöittävät henkilöiden elämätarinat. Tavoitteena oli myös kytkeä suvun vaiheet suurempaan kertomukseen, Suomen historiaan. Jokainen kansalainen toteuttaa omalta osaltaan kansakunnan historiaa, on erottamaton osa sitä. Tätä suvun kertomusta tehdessä tuli vastaan historioitsijalle tuttu ongelma. Valtaosa historian lähteistä kun kertoo miesten tekemisistä. Naiset jäävät sivuosaan sitä herkemmin, mitä kauemmaksi historiassa mennään. Tämä tulee näkyviin myös sukukirjan osan I sisällössä. Naislukija saattaa pettyä tähän sisällön vinoutumaan.

Luen tässä yhden esimerkin kirjaan sisältyvistä kertomuksista, jossa yksilön tarina yhdistyy Suomen suureen kertomukseen. Tarina on sikäli poikkeuksellinen, että päähenkilönä on useimmin historian marginaaliin jäävä kokija, lapsi.

”Anna-Liisa Ruuska (myöh. Snellman) oli kahdeksanvuotias, kun hänen perheensä oli lähdettävä evakkoon talvisodan alta Käkisalmen Hirvisaaresta.

”Muistelen, että lähdimme kotoa 8 p:nä joulukuuta. Istuimme Huiman vetämään rekeen koko perhe. Kerttu-serkku oli tullut auttamaan meitä lähtökuntoon. Kun sitten reki lähti liikkeelle, hyppäsi hän jalaksille ja alkoi laulaa: ”Riennä riemuin eespäin vaan tiellä Jumalasi. Joskin löydät määrämaan vasta kuollessasi”.

Laivarannassa kylän väki, äidit, lapset ja vanhukset nousivat laivaan. Isät olivat saattamassa Käkisalmeen asti. Työkuntoiset joutuivat jäämään sinne ja sotaan kelpaavat olivat jo rintamalla. Käkisalmissa saatiin levätä jonkin aikaa, kunnes iltayöstä matkaa jatkettiin junalla.

”Useimmat meistä olivat varmaan silloin ensimmäistä kertaa junassa. Taisimmepä olla ihan II:n luokan vaunussa! Sotapoliisit kulkivat junassa ja kyselivät kaikkien nimet.”

Elisenvaarassa jouduttiin vaihtamaan junaa. Pehmeät penkit vaihtuivat härkävaunun lavereiksi. Jokainen yritti löytää paikan itselleen ja perheelleen.

”Jonkin ajan kuluttua sotapoliisit huusivat Helmi Ruuskaa ja taluttivat meidän Roosa-mummoa. Hän oli nohtunut meiltä sinne asemalle istumaan! Ei se ollut ihmekään, olihan äidillä huolehdittavana 10 päivää vanha vauva, vajaa kolmevuotias Hannes ja minäkin olin vasta 8-vuotias. Mummo oli syksyllä sokeutunut täysin eikä osannut liikkua yksin.

Laverit olivat kolmessa kerroksessa. Kamina oli keskellä vaunua, puita lämmitystä varten riitti ainakin aluksi. Pahempi pulma oli ”toiletti”. Jonkun äidin ”matkatavaroista” löytyi lasten potta. Yritäpä ajatella 80-vuotiaita vanhuksia asioimassa sille! Jossain vaiheessa saimme toilettiksi sinkkiämpäriin, mutta onnettomuudeksi senkin sisältö pääsi joskus kaatumaan lattialle. Vanhukset laitettiin istumaan alimmalle laverille. Roosa-mummo poltti kätensä kaminan kyljessä useampaan kertaan, kun hän ei nähnyt mitään. Meidän vaunussamme oli meidän hirvisaarelaisten lisäksi Puustista Orpanan Anni ja Antti, jotka olivat meille sukua. Antti se olikin varsinainen ”huoltomies”. Hän tyhjensi sinkkiämpäriin ovesta ulos. Juna pysähtyi useasti, mutta se ei tapahtunut suinkaan asemien kohdalla, vaan useimmiten metsässä. Aina kun pysähdyimme, Antti raotti ovea ja huusi: ”Hei ihmiset, onks siel kettää?”

Tuokaa meil puita!” Eihän niitä puita joka kerta tullut.”

Matkaa tehtiin useita päiviä. Hirvisaarelaiset vietiin Ylistaroon, ensin Untamalan koululle, jossa lotat ja pappi ottivat heidät vastaan. Lotat olivat keittäneet tulijoille lihasoppaa, jonka klimpit olivat karjalaisista outhoja. Koska tulijoiden joukossa oli kaksi vielä kastamatonta lasta, niin heidät kastettiin koululla. Kun Anna-Liisa Ruuskan pienelle veljelle ei löytynyt sylikummi evakkojen joukosta, tarjoutui eräs lotista siihen tehtävään. Rauha Yli-Koivisto piteli vauvaa, kun tämä sai nimen Veikko Antero. Seuraavana päivänä Ruuskan perhe vietiin koululta Yli-Koiviston taloon. Ruuskat olivat Pohjanmaalla – mm. Lapualla - välirauhaan saakka, jonka jälkeen palattiin kotiin Hirvisaareen.

Anna-Liisa Ruuska ehti saada päästötodistuksen kansakoulusta keväällä 1944. Juhannuksen aatonaattona hirvisaarelaiset olivat taas laivarannassa lähdössä evakkoon. Rintama oli liian lähellä ja oli pakko lähteä. Näin Anna-Liisa muisteli: ”Isäni Juho Ruuska oli saanut tehtävän saattaa meidät perille. Oli ollut suuria pommituksia Elisenvaarassa, jossa mm. räisäläisiä oli kuollutkin. Siksi meitä ei viety junalle Käkisalmeen vaan Tervolaan Kaukolan puolelle. Sinne me rantauduimme illansuussa. Sieltä oli jo väki lähtenyt evakkoon ja niin olimme tyhjässä kylässä, jossa ei ollut edes puhelinta. Juhannusaaton aamuna isä lähti kylälle ja saikin hankituksi meille kuorma-autokuljetuksen. Autot veivät meidät Parikkalaan, jossa majoituspaikkamme oli kirkko. Siellä me hirvisaarelaiset sitten nukuimme juhannusyön – kirkossa. Aamulla kaivoimme nyyteistämme

aamupalaa.

Syötyämme meidät siirrettiin sivupenkeille ja juhannuksen jumalanpalvelus alkoi. Hääparejakin vihittiin. Me saimme katsella toimitusta ”samaa maksuun”. Illalla kaatosateessa me sitten siirryimme rautatieasemalle ja junaan.”

Sukukirjaan tutustuessanne tulette ehkä ajattelemaan, että teilläkin olisi tiedossanne kiinnostava tarina jostakin suvun henkilöstä. Huomaatte ehkä myös, että teillä olisi ollut kiinnostavia ja hauskoja kuvia liitettäväksi kirjaan. Emme saaneet käyttöömmekovinkaan paljon kuvia verrattuna sukukirjaan sisältyvien henkilöiden suureen määrään. Jotkut toimittivat samasta henkilöstä useita kuvia. Kun tavoitteena oli tuoda esiin suvun historiaa, valitsimme tällä kertaa mieluiten vanhimmat valokuvat. Kuvien määrän suhteen jouduimme olemaan varovaisia. Jokainen kirjaan liitetty kuva maksaa, mustavalkoiset vähemmän kuin värilliset. Budjetimme oli varsin tiukka. Siksi päädyimme julkaisemaan kaikki kuvat mustavalkoisina. Mielestäni sen seurauksena kirjamme sai tyylikkään yhtenäisen ilmeen.

Sukuseura tulee jatkamaan tarinoiden, perimätiedon ja valokuvien keruuta säilytettäväksi tuleville polville. Jatkossa niitä voidaan julkaista vaikka omina kirjoinaan. Näin on menetelty monessa sukuseurassa. Hartaana toiveenamme onkin, että sukuseuramme saa jatkossa toimintaansa mukaan aktiivisia nuoria sukuseuran tehtävää toteuttamaan. Sukuseurojen tehtävänä on kerätä ja säilyttää sukutietoa. Käytännön toteutus tästä työstä ovat sukukirjat. Me olemme nyt saaneet ensimmäisen omamme. Hyvillä mielin voi tässä todeta niin kuin urheilija maaliintulohaastattelussa. ”Tästä on hyvä jatkaa.”

Anja Gustafsson

Sivu 17

Sukukokousmietteitä

Heinäkuun lopun sukukokousviikolla kävi kylässä serkkuni Sakarin poika David äitinsä kanssa Kanadasta. David oli hyvin innostunut tietämään isänsä suvusta ja osasi vähän suomenkieltä. Silloin ajattelin, että heidän olisi pitänyt ajoittaa Suomessa käynti sukukokouksen ajankohdaksi ja olla siellä läsnä. Shirley-äiti oli ostanut kaikille lapsilleen sukukirjamme.

I-osassa sivulla 22 on kuva, jossa siskoni Annikki ja serkkumme Sakari ovat Kuuslahdesta lähdössä ja edelleen laivalla Atlantin yli Kanadaan.

Kanadaan lähtökuva

Sukukokouksemme oli lämminhenkinen, paljon keskustelua virallisissa osuuksissa ja muulloinkin pienissä ryhmissä ajatusten vaihtoa. Kiitos järjestäjille! Yhteinen toivomuksemme seuraavan paikan puitteista on jo mennyt eteenpäin vastavalitulle sukuseuramme hallitukselle.

Toivomukseni ja uskon monen muunkin seutukuntalaisen toiveen olevan, että seuraavaan kokoukseen lähtisimme esimerkiksi Siilinjärveltä linja-autolla yhteiskuljetuksena. Linja-auton lähtöpisteeseen voisi tulla omalla autolla lähikunnista ja kauempaakin. Kyytiin olisi mahdollista

nousta myös matkan varrelta. Sukukokoustunnelma alkaisi kohota tällä tavoin jo menomatalla.

Terveisin **Kaisa Miettinen, Siilinjärvi**

Kaisa keskellä kuvassa Ikaalisissa

Sivu 18

Jumalanpalveluksessa liturgina toimi seurakuntapastori Riikka Hämäläinen

